

Lp. Riigikogu maaelukomisjoni liikmed
Riigikogu

Meie, 4. märts 2020.a./23

Lugupeetud Riigikogu maaelukomisjoni liikmed!

Eestimaa Talupidajate Keskliit pöördub Teie poole seoses Maareformi seaduse, maareformi käigus kasutusvaldusesse antud maa omandamise seaduse ja riigivaraseaduse muutmise seaduse eelnõu (87 SE) viimatisega.

Nimelt oli selle eelnõu esialgseks eesmärgiks kehtestada füüsilisest isikust kasutusvaldajatele võimalus anda kasutusvaldusesse saadud maa allrendile iseenda, abikaasa või sugulase äriühingule. Sellise võimaluse ettenägemine on igati põllumajandustootjate huvides.

Paraku toimus eelnõu 87 SE teisel lugemisel Riigikogus selle üllatuslik muutmine selliselt, et tulevikus hakkab kasutusvalduse lepingute pikendamine toimuma selliselt, et kasutusvalduse tasuks kujuneb turuhind. Hetkel moodustab kasutusvalduse lepingute tasu umbes 12 protsenti turuhinnast. Seega tooks eelnõu 87 SE praegusel kujul jõustumine kaasa hiiglasliku (keskmiselt 800 %) kasutusvalduse tasu tõusu.

Põllumajandusmaade kontsentreerumine suurte põllumajandusettevõtete või lausa agrotööstuskompleksite omandisse või kasutusse on üle-Euroopaline probleem ja eriti aktuaalne just Eestis, kuna meil on ebatraditsiooniliselt palju ülisuuri põllumajandusettevõtteid. Eelnõu 87 SE arutamisel maaelukomisjonis märkis Maaeluministeriumi õigusosakonna juhataja Geir Veski, et „*Maaeluministerium on huvitatud, et maafond jääks kohalikule tootjale. Kasutusvaldus on eriti oluline väikestele tootjatele.*“

Juhul, kui eelnõu 87 SE peaks jõustume praegusel kujul toimub kasutusvalduse lepingute pikendamisel kasutusvalduse tasu suur tõus. Paljud väiketootjad ei ole kindlasti valmis sellist kasutusvalduse tasu maksma, mistõttu lepingud jäävad pikendamata. Eelduslikult pannakse sellisel juhul need kasutusvalduse alt vabanevad maad enampakkumistele, misjärel need liiguvad suurte põllumajandusettevõtete kasutusse, kuna viimased on väiketootjatest palju paremini kapitaliseeritud ja võimelised enampakkumistel kõrgemaid hinnapakumisi tegema. Seega toob eelnõu 87 SE praegusel kujul jõustumine kaasa väiketootjate positsiooni olulise

halvenemise ja edendab põllumajandusmaade kontsentreerumist suurtootjate kätte. Need tendentsid halvendavad maapiirkondade jätkusuutlikkust ja kiirendavad linnastumist.

Kõnealusel viisil eelnõu täiendamine ei ole kuidagi kooskõlas õigusloome heade tavadega, mille kohaselt tuleb olulised muudatused sotsiaalpartneritega eelnevalt läbi arutada. Eestimaa Talupidajate Keskliit on Eesti suurim põllumajandustootjaid koondav esindusorganisatsioon. Me tunnustame maaeluministeriumi, kes on meid kaasanud olulisemate õigusaktide muudatuste väljatöötamisse ja meie arvamusi uurinud ja kuulanud.

Eelnõu 87 SE muutmise toimus Riigikogu maaelukomisjonis ja kahetsusväärset ei pöördunud keegi Eestimaa Talupidajate Keskliidu poole arvamuse küsimiseks kasutusvalduse lepingute pikendamisel turuhinna rakendamise regulatsiooni kehtestamiseks.

Lähtudes ülaltoodust palume kaaluda eelnõu 87 SE muutmist selliselt, et välistada kasutusvalduse lepingute pikendamisel hüppeline hinnatõus või kui see ei ole võimalik, siis töötada välja ja kehtestada enne eelnõu jõustumist meetmed, mis leevendaksid sellise hüppelise hinnatõusu mõjusid.

/digitaalselt allkirjastatud/

Kerli Ats
Juhatuse liige
Eestimaa Talupidajate Keskliit